

Asia: VN/538/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Yleiset säännökset (Luku 1)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 1 ja sen perusteluista

-

Yleiset velvollisuudet ja periaatteet (Luku 2)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 2 ja sen perusteluista

-

Kunnan vastuulla oleva jätehuolto (luku 5)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 5 ja sen perusteluista

Salon Hyötykäyttö Oy

LAUSUNTO

Satamakatu 31

24100 Salo

Puh. 02 727 3500

2.6.2020

salon.jatehuolto@salonjatehuolto.fi

Ympäristöministeriö

kirjaamo@ym.fi

Viite: Lausuntopyyntö Dnro VN/538/2019

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus säilytettävä kaikissa jätejakeissa

Ympäristöministeriön lausunnolle lähettämässä jätelain muutoksessa on esitetty siirrettäväksi pakkausjätteet ja biojätteet kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen jo kahden vuoden siirtymäajalla ja polttokelpoiset jätteet viiden vuoden siirtymäajalla.

Yrityksemme pitää tärkeänä, että jätelain muutos sisältää vanhan jätelain mukaisesti myös kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jatkumisen kaikkien jätejakeiden kuljetuksessa.

Yli puolet Suomen kunnista on päätöksellään halunnut valita polttokelpoisessa jätteessä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen. Pakkausjätteissä lähes 70 prosenttia kunnista on valinnut näin. Kuntien päätösvaltaa tässä asiassa ei tule jatkossa kaventaa. Esitetyillä muutoksilla olisi voimakkaita kielteisiä vaikutuksia yritystoimintaamme ja koko yritystoimintamme jatkumiselle.

Nyt esitetyssä jätelain muutoksessa on hyvänä tavoitteena kierrätysasteen nostaminen. Kiinteistönhaltijan järjestelmässä yksityisten jätehuoltoalan yritysten on mahdollisuus kehittää toimintaansa koko ajan ja tehdä myös tarvittavia investointeja. Tämän osalta kuljetusjärjestelmään esitetyt muutokset johtavat kuitenkin kierrätyksen ja jätehuollon toimivuuden kanalta negatiiviseen lopputulokseen. Nämä kielteisen esitykset eivät perustu EU-direktiiviin, vaan kansalliseen esitykseen.

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on toiminut hyvin ja asiakkaat ovat olleet palveluun tyytyväisiä. Asukkaat haluavat itse valita ja kilpailuttaa jätteen kuljettajan. Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen vie asukkailta valinnanvapauden.

Ei ole perusteltavissa ottaa yksityisten yritysten hyvin hoitama jätteenkuljetus yhteiskunnan haltuun. Kunnallisten jätehuoltoyritysten järjestämä keskitetty kilpailutus on vienyt yritystoiminnan mahdollisuuden paikallisilta pieniltä ja keskisuurilta yrityksiltä. Voittajina näissä kilpailutuksissa ovat useimmiten olleet valtakunnalliset ja kansainväliset isot toimijat.

Jätelakiesitykseen otetuilla suositusluontoisilla kilpailutuskirjauksilla ei ole vaikutusta julkisten hankintakilpailutusten lopputulokseen. Vastaavia kirjauksia on jo nyt ollut voimassa olevassa hankintalaissa ja kilpailutustavoitteissa.

Omaisuuksien suojan huomioiminen jätelain valmistelussa

Suomen perustuslain 15§ ja Euroopan Unionin perusoikeuskirjan 17 artiklassa on turvattu Euroopan unionin alueella luonnollisten henkilöiden ja yksityisten oikeushenkilöiden omaisuuden suoja. Omaisuuden suoja synnyttää velvoitteen olla puuttumatta ilman hyväksyttävää perustetta omaisuuden vapaaseen hyödyntämiseen.

Perustuslakivaliokunta on antanut vuosina 2000-2016, 144 lausuntoa ja mietintöä koskien omaisuuden suojan tulkintaa. Nähdäksemme mikään annetuista lausunnoista ei tue valmisteltavana olevan jätelain tulkintaa, jossa yksityisen yrityksen omaisuus, tässä tapauksessa Salon Jätehuolto oy:n miljoonien eurojen arvoinen jätehuoltoliiketoiminta, joka on rakennettu yksityisen yrityksen toimesta kymmenien vuosien aikana, voitaisiin perustuslain 15§ omaisuuden suojasta poiketen yksinkertaisessa lainsäädäntö menettelyssä siirtää lyhyen siirtymäajan jälkeen vastikkeetta julkisyhteisölle. Tällainen aikomuskin loukkaa karkeasti perustuslain suomaa omaisuuden suojaa vastaan.

Liiketoiminta on yrityksen omaisuutta ja kannattavalla liiketoiminnalla on arvo. Liiketoiminta voidaan yrityksestä erikseen myydä ja liiketoimintakaupat ovat suomessa yleisiä. Siten yksityisen yrityksen

liiketoiminta on perustuslain 15.1§ tarkoittamaa ”omaisuutta” joka on sekä yksityisten henkilöiden että yksityisten oikeushenkilöiden omaisuutena sanotussa laissa turvattua.

Niissäkin täysin poikkeuksellisissa ja erikseen laissa määritellyissä tilanteissa, joissa yksityistä omaisuutta voidaan poikkeuslain perusteella pakkolunastaa valtiolle esimerkiksi tien tai radan rakentamiseen, omaisuudesta on aina maksettava omistajalleen käypä korvaus.

Lainvalmistelussakin lähtökohtana tulee olla se, että säädös olisi valmiiksi perustuslain mukainen.

Tämä lainvalmisteluhanke ei kestä edes pinnalista perustuslain mukaisuuden tarkastelua ja tulee sellaisenaan peruuttaa tai saattaa perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi ja EU menettelyssä notifioitavaksi.

Lakiesitys on selvästi perustuslain 22§ ja EU peruskirjan 17§ artiklan vastainen ja sellaisena kokonaan uudestaan valmisteltava yksityinen omaisuudensuoja huomioiden.

Työntekijöiden ja työsuhteiden ja työn suoja.

Tällaisenaan lakiesitys saattaisi yksityisten jätehuoltoyhtiöiden työntekijät kohtuuttomaan ja eriarvoiseen asemaan esimerkiksi kilpailuttavaan julkisesti omistetun yhtiön työntekijöihin nähden.

Ei voi olla perustuslain yhdenvertaisuusperiaatteen mukaista eikä kilpailunrajoituslain mukaista ottaa liiketoimintaa korvauksetta pois yksityiseltä yritykseltä, joka sitten joutuu irtisanomaan suuren osan työntekijöistään, koska työn perusteena olevaa liiketoimintaa ei enää ole.

Ei voi olla oikein kilpailuttaa työntekijöiden pitkäaikaisia työpaikkoja kilpailijoilla, ja kilpailun voitettuaankin työntekijöiden nykyiset toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet muuttuisivat julkisyhtiön kanssa tehtävän 3-6 vuoden jätehuoltosopimuksen mukaisiksi määräaikaisiksi työsopimuksiksi. Työntekijöiden työpaikkoja ei voida näin anastaa yrityksestä ja työntekijöiltä pois ja kilpailuttaa siten että julkisyhteisö saa voittoa ”kilpailutetusta” (oikeammin: vastikkeetta sosialisoidusta liiketoiminnasta) sopimuksesta koska työntekijät voidaan irtisanoa ja antaa työt halvemmalla toisen tehtäväksi. Tämä ei liene työsopimuslain mukaan mahdollista ja rikkoisi selvästi lakia sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa, joka koskee myös julkisyhteisöjä.

Vielä jätehuollon kilpailutus 3-6 vuoden periodeissa lopettaisi käytännössä jätehuollon tuotekehityksen koska kilpailutus järjestetään 3-6 vuodeksi samoilla teknisillä periaatteilla koska palvelun hintaa ja toimintatapaa ei voi kesken kilpailutetun toimintatavan lainkaan muuttaa eli kehittää.

Edellä todetuilla perusteilla laki rikkoo omaisuuden suoja ja työntekijöiden asemaa, työehtosopimuksia, työsopimuslakia sekä perustuslain suoman työn ja työsuhteiden laillista suoja sekä muita edellä sanottuja lakeja vastaan.

Yrityksemme vaatii, että vapaa yrittäjyys tulee jatkua myös jätteiden kuljetuksessa. Siksi uudessa jätelaissa tulee säilyttää kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus kaikkien jätejakeiden kuljetuksessa ja lakiesitys nykyisessä muodossaan on peruutettava ja poistettava.

Mikko Brandt

Toimitusjohtaja

Tuottajavastuu ja juomapakkaukset (Luvut 6 ja 7)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen luvusta 6 ja 7 sekä niiden perusteluista

-

Muut jätelain pykälät

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätelain muutosehdotuksen muista luvuista ja niiden perusteluista

-

Muiden lakien muutettavat pykälät (ympäristönsuojelulaki, kemikaalilaki, rikoslaki ja laki rikesakkorikkomuksista)

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne ympäristönsuojelulakiin, kemikaalilakiin, rikoslakiin ja ehdotetuista pykälämuutoksista ja niiden perusteluista

-

Asetusyhteenvedo

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne jätealan asetuksiin ehdotettavien muutosten keskeisestä sisällöstä

-

Vaikutusten arviointi

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perustelujen luvuista 4.2-5.

-

Muuta

Tähän voitte kirjoittaa lausuntonne perusteluiden muista osista ja muista mahdollisista asioista

-

Nieminen Anne
Salon Hyötykäyttö Oy